

Nr 141.

Av herr **Larsson** i Karlstad m. fl., om viss ändring i gällande bestämmelser om lån ur jordbrukets maskinlånefond.

I enlighet med riksdagens beslut utfärdade Kungl. Maj:t den 17 juni 1938 kungörelse (nr 401) angående lån från jordbrukets maskinlånefond. Härigenom bereddades innehavare av mindre jordbruk möjlighet att genom vederbörande hushållningssällskaps förmedling på fördelaktiga villkor erhålla statslån till inköp för gemensam användning av sådana större jordbruksmaskiner, som de av kostnadsskäl icke kunde anskaffa för egen del. Dessa lån ha rönt en betydande efterfrågan.

En av de för låneförmedlingen gällande bestämmelserna har emellertid vid många tillfällen visat sig hinderlig för verksamhetens utveckling. Ifrågavarande bestämmelse föreskriver nämligen att av den åkerareal, som innehaves av de i maskinanvändningen deltagande jordbrukarna, minst 65 procent skola tillhöra brukningsdelar med högst 15 hektar åker. Genom denna föreskrift hindras stundom anslutningen av en något större gård till den gemensamma maskinanvändningen. Om t. ex. fem grannar med respektive 6, 7, 8, 9 och 18 hektar åker önska för gemensamt bruk inköpa en självbindare, vilken erfordras och är fullt tillräcklig för samtliga dessa gårdars behov, kunna de icke erhålla lån till köpet från jordbrukets maskinlånefond, då endast 62.5 procent av den sammanlagda åkerarealen tillhör innehavare av högst 15 hektar åker. I sådant fall få antingen samtliga avstå från den lättnad i arbetet, som köpet av en bindare skulle ha medfört — och detta kan vara mycket olägligt med hänsyn till den numera vanliga bristen på arbetskraft — eller också få de fyra mindre gårdarna skaffa en maskin med stöd av lånemedel och den större gården likaledes en, vilket innebär ett uppbart slöseri med maskiner.

Visserligen har ifrågavarande bestämmelse rörande arealens storlek genom riksdagens beslut och Kungl. Maj:ts kungörelse den 13 juni 1941 (nr 521) uppmjukats på så sätt, att lån för särskilt fall må beviljas utan hinder av densamma, om lantbruksstyrelsen på ansökning av hushållningssällskapet och efter prövning av omständigheterna lämnar sitt medgivande. Denna omgång innebär dock ett fördröjande av ärendets behandling och kan därför medföra, att maskinköpet förlorar sin aktualitet.

Men även ett annat skäl talar för en höjning av arealgränsen för deltagare i gemensam maskinanvändning. Vid alla de åtgärder till det mindre jordbrukets stödjande, vilka sammanfattas under begreppet förstärkning av ofullständiga jordbruk (S. F. S. nr 466/1939) är arealgränsen 20 hektar för erhållande av statsbidrag. Samma arealgräns anges även beträffande statsbidrag till gödselvårdsanläggningar (S. F. S. nr 355/1940) och siloanläggningar (S. F. S. nr 816/1940). En ändring av arealbestämmelserna i kungörelsen den 17

juni 1938 (nr 401) skulle sålunda medföra ökad likformighet beträffande storleken av de jordbruk, som kunna erhålla statligt stöd för olika ändamål. Med åberopande av det sålunda anförda hemställes,

att riksdagen vid behandlingen av kapitalbudgeten, nionde huvudtiteln punkt 11, Jordbrukets maskinlånefond, måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära sådan ändring av fondens utlåningsbestämmelser, att den i 9 § stadgade arealgränsen höjes från 15 till 20 hektar.

Stockholm den 22 januari 1943.

Albert Larsson,
Karlstad,

C. Oscar Nolin.

Eric Hansson.

Gust. Nilsson
i Göingegården.
